

Слободан Вујовић

Аве Србије

Утабаном стазом свакодневице и пртином суботњег снежног јутра, пред крај јануара, обелоданих се испред чудовишног **mega-marketa**. Обликом подсећа на лимену конзерву за Киклопа са фамилијом.

Прихвати ме халапљивом језичином аутоматских врата, разјапљена вилица **šoping-mola**. Шопинг-мол? Тако се ваљда од памтивека у српском народу називало место за куповину разних кухевних потрепштина.

Ухвати ме језа по свим димензијама.

Ваља се светина тумарајући по пуноћи простора. Кључа мравињак.

Мноштво људи, а човек сам, усамљен.

Време убрза ход. Казаљка стаде. Срце откуцава панику.

Моја маленкост, изгуби се.

Где ли је овде прашак за пециво?

Ово је, дакле, збрисало бакалнице у мојој улици и покојној месној заједници.

“Пекабета”, “Смедеревка”, “Горица”, “Центропром”, “Јабука”... одоше у... приватизацију, за коју нам ови наши и они из Европе рекоше да је једини спас.

Угуши их спас.

Нема више комшинице Јелице, која долази првим јутарњим из Петровчића, да иза тезге наведри дан:

“Добро сванжо, комшија. Богме, јутрос стегло. Како сте, како фамилија?”

Нема ни пословође Стеве – Цвике, са мастиљавом оловком за умом да мерка зрикавим очима кроз дебеле цвикере, иза гајби “Никшићког”.

Остадоше иза нас у развалинама нумерички двадесетог, за Србе промашеног века у неколиким државама у којима смо живели, а да се нисмо с места померили и када смо оно другима правили државе, а остали без своје. То само Срби могу.

Никог да те погледа, одобривољи, наљути... Где си сад, Цвико?

Нема ни оних промрзлих пивопија, начичканих око, одавно амортизоване

“Магнохромове” пећи. Додуше, нема више ни “Магнохрома”.

Усређио се у спасоносној приватизацији. Из лутања по сећањима пробади ме граја мега-маркета и некаква музичетина из озвучења, која грува бесним децибелима по бубним опнама, разара мозак, черупа ганглије.

Корачам кроз свечано постројене шпалире тезги, набреклих од различитих роба, углавном страног порекла.

Наше порекло се изгуби у транзицији. Нема га на тезгама, а све га је мање и у главама. Мозак је на сушењу, после доброг испирања.

Где да нађем прашак...? Кога да питам?

Нема ни оних жена у тамноплавим мантилима и “боросанама” на ногама.

Све неке стјуардесе око тезги. Шта ли ће оне овде, кад се одавде не лети?

Изврших смотру тезги у три круга, по четири реда у доњем нивоу.

У горњи нисам ни залазио, јер изнад њега су још три нивоа и ко зна шта још...

Задржах се, на себи примереном, доњем...

А прашак? Јеб’о те прашак, спасавај главу!

Панично одабрах, неколике ситнице што сам некад пазарио код Јелице из Петровчића “која долази првим јутарњим” у бакалници преко пута.

Сада сам морао четири станице да се возим, како бих пазарио у овом хангару, без душе по конструкцији и без милости по ценама.

А цене?

Цинично се цере уз сурову поруку са две могућности: да узем или оставим.

Одабрах прву могућност по нужди испуњења задатка, због кога сам од куће послат у ову авантуру, ради куповине прашка за пециво.

Додадох још неколико могућности, које нисам ни планирао, а можда је ту и прашак.

Скромне могућности се згледавају у корпи, коју приносим покретној траци на чијем је крају апарат за откуцавање новчаног греха, који овог јутра починих. Грешан ја.

Касирица изврши егзекуцију. Новчаник се скромно испрси.

Обесих полупразну кесу на два прста, а празан новчаник у џеп. Кренух ка излазу.

На вратима се скоро сударих са необријаном сподобом под качкетом, умотаној шаловима у масној и избледелој, претпостављам (некад) зеленој “вијетнамци”, одавно исцурелог рока трајања.

У “Покретној Изложби Траљавог Изгледа” препознах мог негдашњег цимера из Студентског града, са којим сам се Игибао“ на јунској жеги и врућем асвалту код подвожњака деветсто шездесет и осме.

После Козарачког кола, које тада ухватисмо и након говора “највећег сина наших народа и народности” развиђосмо се пуни идеала диљем света:

“Друже Тито, ми ти се кунемо...!”

Од тада – дуго, дуго, нисам виђао мог цимера на дневном светлу, али се након извесног времена, уредно појављивао у светлу Дневника РТС, одакле

нас је извештавао о светлој будућности која је пред нама.

И све тако, до онамо њихове п(л)ишане револуције од 5. октобра оне године.

Од тада ни њега, ни будућности.

Што се њега тиче на ТВ екрану снег. За многе вејавица, сметови.

Будућност, остаде иза нас.

“Где си, како си?”

– Добро, а ти?

“Јеси ли још тамо?”

– Нисам више тамо. Вратио сам се онамо. А онамо, како? Никако.

Ти си још тамо?

“Тамо.”

Како ово. Како оно. Где је ово, где је оно. Како је овај. Како је онај.

Шта је са оном, где је она.

“Виђаш ли онога?”

– Кога онога?

“Онога што смо га упознали код онога.”

– Ах, да. Виђам онога, кога смо упознали код онога, а нема нигде онога код кога смо видели онога. Онога од оног времена није било код онога, а без онога нисам могао ни видети онога. Виде ли га ико, ако икога знаш?!

И тако, вербално базајући по крхотинама изгубљених сећања – од овога, преко онога да бисмо се сетили онамо онога, дођосмо до онога, без кога нема ни овога ни онога.

Политика!

“Док су били они, виђао сам те на екрану. Откако дођоше ови, камера те ни у пролазу не жвата.”

– Док су били они, правили су спискове ови. Знали су да ће отићи они, а да ће доћи Они. Сада ће ови у догледно време бити они, јер су и они некада били ови.

“Значи, тако у круг. Шта ће бити с тобом?”

– Што се тиче мене – скинули ме ови, јер сам био код оних, па сам сад у ишчекивању неких, да скину ове и доведу неке, а неки би звали оне међу којима су и они, који чекају да буду ови.

“Шта радиш у ишчекивању оних?”

– Чекам на белом хлебу, мада једем црни. Шта радиш ти?

“Оно што сам радио и пре.”

– Још увек си тамо?

“А, тамо сам. Да сам негде, не бих у кеси на два прста пазарио. Не гурам колица у маркету, немам снаге. Имам белог хлеба, не може бити црњи.”

– Важно је да радиш. Ја не радим. Не дају ми.

Тако закључисмо, овај део разговора о темама насушним, да сушније не могу бити. Мој пријатељ крену на разведравање, прилично тмурно усмереног тока разговора.

– У стечају сам што се тиче алкохола и секса. Уби ме транзиција.

Кафане ме не виђају, па онда не виђам ни ја никог. Више нисам виђен. Немам пара. Како си ти по овим питањима стао?

“Што се тиче алкохола, здравље ми наметнуло прохибицију, а околности стечај.”

– Како то за алкохол? Ти си увек умерено пио!

“Да умерено, али у огромним количинама.”

– А по питању сношаја? – шаљиво ће мој цимер.

“Ту сам са знатних количина сведен на минимално извођење сексуалних радова. Али, још увек имам неке активности”, прихватих шаљиви тон.

– Ништа стечај, ништа транзиција, одолеваш?

“Не идем преко тендера. Ту бих пропао. Шверцујем старе залихе. Све је мање квалитетног репроматеријала. Углавном, истекао рок. Нема се лове за набавку свеже робе. Арчим робне резерве. Некако се довијам, гурам са овим половњачама. И код њих оскудица у свежем месу, па им добро дође и моја услужна делатност.”

– Тако дакле. Него не питах те, виђаш ли кога од наших?

“Којих наших?”

– Оних наших. Из оних јунских дана.

“Ретко. Видим неке. Видиш их и ти, јер су их довели ови кад су свргли оне. Прешли у политику. Идеолози бљувања по ономе у шта су се клели. Бљују преко екрана. Ко би рекже да умеју овако, оно онда и оних дана.”

– Ћутали, ћутали, полако чекали и дочекали.

Скинули цемпере и излизане фармерке.

Плисирали боре, обесили Маркса, сјebали Тита: “Марширала, марширала Краља Петра гарда...”

Титовим стазама, за Краља и Отаџбину.

Све пршти.

Поглед ни лево, ни десно. Поготову не – на оно лево.

Поскидали петокраке својих очева. Црвено премазали жутим.

Увезаше звезде у жуто сазвежђе.

Мрак!

Под леву мишку црвене идеје, у десни џеп зелена лова.

Америка, Америка.

У Европу здај!

Крај

P.S. “Одлично! Требао би то објавити, сада.”

– Код кога, сада?

“Па, код ових.”

– Неће моћи.

“Што?”

– Штампана је још увек код оних!

* Овај текст до одреднице “Крај”, написан је 2008, али тада и следећих година није нико хтео (смео) да га објави, до сада. А сада...?